

Událost – její budoust

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2007](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2007](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 14. 7. 2007
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 14. 7. 2007

Událost – její budoust

Je-li možno každou „pravou“ událost považovat za celek vnitřně integrovaný, je třeba považovat za součást takto integrované události nejen to, co z události již proběhlo a stalo se minulostí, nýbrž také to, co ještě neproběhlo a teprve má nastat. Tím se ovšem znovu, ale poněkud odlišně, nově otvírá problém tak zvané „možnosti“ resp. „možného“. Tento termín je poněkud zavádějící, protože v dosavadních dějinách došlo k významným posunům a také ke značnému zneprůstřednění a rozostření toho, co měl kdysi na mysli Aristotelés pod slovem DYNAMIS. Toho slova se užívalo obecně ve smyslu schopnosti, mocnosti (býti mocen), síly, hotovosti (k něčemu) apod., ale u Aristotela byl tento význam na jedné straně naprosto zbaven povahy jakéhokoli utváření, formování, a na druhé straně byla u něho posílena povaha aktivity, činění, činu. V tom právě je nutno provést radikální změnu, která ovšem musí být připravena a vůbec umožněna důrazem na základní důležitost subjektu aktivity. Musí to být právě subjekt, který je jednak více nebo méně „vnímavý“ (reaktibilní, protože vnímavost nelze oddělovat od aktivity) vůči tomu, co „přichází“ (ergo z budoucnosti), zvláště však vůči tomu, co již je nějak „přivlastněno“ a stává se tak „budostí“ události-subjektu, a který je na druhé straně schopný akce, činu, aktivity, již na ono přicházející a zejména již osvojené ze své strany reaguje. To znamená, že – na rozdíl od Aristotelovy koncepce – budoust je už určitým způsobem strukturovaná, ačkoliv ještě není uskutečněná (tj. ještě nenastala, ještě se nestala aktuální přítomností). Aktivita (tj. čin, „dílo“ ve smyslu ERGON) proto nikdy není pouhý actus purus, ostatně už proto, že je vždy „dílem“ určitého subjektu, a proto nutně na sobě nese některé jeho „znaky“, „stopy“ jeho „povahy“ atd. A proto „budost“ už ve stádiu pouhé své přivlastněnosti subjektem jakožto celkem události nese na sobě také aspoň některé „známky“ události jako celku, neboť právě tím, že byla událostí „přivlastněna“ (spíš než že si ji událost přivlastnila, to až v druhém kroku), stala se její integrovanou „součástí“ či „složkou“, a to nutně ještě dříve, než mohla být aktivně provedena, uskutečněna.

(Písek, 070714-1.)